HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ולגורן יפה. שכרו סלע בכל יום שבסלע היה יכול להסכיר עצמו אבל בשביל הקדמת המעות אוזיל גניה: **אסור.** משום דמיחזי כי אגר נטר לי שנותן לו זה הפועל סלע (ג) בימות הגורן בשביל דינר שנתן לו בניסן והמתין לו עד עכשיו ולגורן היה דינר ונתן לו שכרו עכשיו **אבל אם שכרו מהיום בדינר ליום ולגורן יפה סלע מותר ואי ס"ד כור בשלשים סאה בסלע אני מוכר לך ראשון ראשון קנה ה"ג קמא קמא מיפסק פסק ואסור להנות הימנו מדינר ליום ולגורן יפה סלע מותר אמאי והא אגר נטר לי הוא אמר רבא ותסברא זלזולי בשכירות מי אסיר מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא רישא דלא קא עביד בהדיה מהשתא מיחזי כי אגר נטר לי סיפא דקא עביד בהדיה מהשתא לא מיחזי כי אגר נטר לי: ואם היה מחובר בקרקע ותלש כל שהוא קנה: משום דתלש כל שהוא קנה אמר רב ששת [ב]הכא במאי עסקינן דאמר ליה לך יפה לך קרקע כל שהוא וקני כל מה שעליה: **מתני'** [ג]המוכר יין ושמן להבירו והוקרו או שהוזלו אם עד שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח [ד]ואם היה סרסור ביניהן נשברה החבית נשברה לסרסור (ה) [ה]וחייב להטיף לו שלש טיפין הרכינה ומיצית הרי הוא של מוכר [ו]והחנווני אינו חייב להטיף שלש טיפין רבי יהודה אומר ערב שבת עם חשכה פטור: **גמ'** הא מדה דמאן אילימא מדה דלוקח עד שלא נתמלאת מדה למוכר מדה דלוקח היא ואלא מדה דמוכר משנתמלאת מדה ללוקח מדה דמוכר היא אמר ר' אלעא [ז]במדת סרסור והא מדקתני סיפא ואם היה סרסור ביניהם נשברה החבית נשברה לסרסור מכלל דרישא לאו בסרסור עסקינן רישא מדה בלא סרסור סיפא [ח]בסרסור עצמו: הרכינה ומיצית הרי הוא של מוכר: [ט]כי סליק רבי אלעזר אשכחיה לזעירי אמר ליה מי כאן תנא דאתנייה רב מדות אחוייה רב יצחק בר אבדימי א"ל מאי קא קשיא לך דתנן הרכינה ומיצית הרי הוא של מוכר והתנן

לך ויפה לך קרקע כל שהוא וקני כל מה שעליה. כלומר המחזק בקרקע ע"י יפוי [א] דהוי כעין נעל וגדר כל שהוא ותפסת שאולה לך להיות כחלקך לענין זה שתקנה מה שעליה:

המוכר יין ושמן **להבירו והוקרו והוזלו.** לאו דוקא הוקרו והוזלו אלא שאין דרך לחזור בחנם:

נשברה לסרסור. פי' הקונטרס לפי שהסרסור קנאה לעצמו וחוזר ומוכר לבעל הבית ומימה דאם כן אמאי נקט נשברה ושבק יוקרא וזולא דאיירי בה ריש"א הוי ליה למימר היה סרסור ביניהן והוקרו והוזלו ופי' ריב"ם היה סרסור ביניהם ומדד להן כדרך סרסורים שמודדין בשכר שנותנין להן [ב] ונשברה החבית ע"י מדידה נשברה לסרסור וכגון שלא היה ממחת אוגם אלא ע"י שלא מזהר יפה במדידה [ג]:

מי כאן תנא דליתנייה רב מדות. רבינו שמואל מגיה דאתנייה רב כלומר שאנה לו רב מדות משום דקשיא לי' היאך יתכן שהיה רבו של רב והא בימי רבא הוה כדאמרינן ביבמות (דף ג. ופס ד"ה דאמר) אמר רבא אמר לי רב יצחק בר אבדימי [ד] וקשה לר"ת דבפ' כל הבשר (חולין דף קי. ופס ד"ה איכא) אמר איכא תנא דאתניי' לרב כחל אחוי ליה לרב יצחק בר אבדימי א"ל אי לא שייתי לו כחל כל עיקר ולדבריו הוה לי' למימר ממנו [ה] ואמר רבינו מה דשני רב יצחק בר אבדימי הוו חד בימי רבי וחד בימי רבא כדאמרינן בפ' כירה (שבת דף מ:) אמר רב יצחק בר אבדימי פעם אחת נכנסתי אחר רבי לבית המרחץ ואותו היה רבו של רב ומיהו הכא אומר רש"א דעל כרחך רב יצחק בר אבדימי הוא תלמידו של רב דאי ס"ד דרבו של רב (ה) היכי קאמר לר"א הא איתמר עלה אמר ר' אבהו [ו] (א"ר יוחנן) והא אפי' ר' יוחנן שהיה רבו של רבי אבהו היה קורא את רב שהיה תלמידו של רב יצחק בר אבדימי רבינו כדאמרי'

[ז] בגלוי טריפות (חולין דף נא):

והתנן

מסורת הגהות הב"ח

(א) בשבועה נשברה לסרסור הרכינה ומיצת הרי הוא של מוכר וחייב להטיף לו שלש טיפין והתנוני אינו חייב להטיף לו שלש: (ב) רש"ם ד"ה אסור וכו' שלא ליום ליום נימות הגורן: (ג) ד"ה לך ויפה וכו' קקא ותמנין (לקנות) תו"מ וי"ב נ"ל לנקות: (ד) ד"ה עד שלא וכו' וטעם כדפרישית התם: (ה) תוס' ד"ה מי וכו' רבו של רב היאך קאמר:

מוסף תוספות

א. במכרש כל שהוא. שם. ב. לפיכך הסרסור חייב בשמירת החביות כדין שומר שכר. שם. ג. כעין גניבה ואבידה. ואשמועינן דאע"פ שלא פירשו לו שהם נותנים לו שכר על שמירת החבית אלא על המדידה הרי הוא נעשה שומר שכר. שם. ד. ואין יתכן וכו' שהיה חי עד רבא, והלא ביום שמת רב יהודה שהיה תלמידו של רב נולד רבא. תוס' חולין קי.

פי' רשב"ם העקרי

מתני' המוכר יין ושמן להבירו. ה"ה לפירות ומשום סיפא דבעי לאשמועינן חייב להטיף לו שלש טיפין נקט יין ושמן: **והוקרו או שהוזלו.** אחר פיסוק דמיס: **עד שלא נתמלאת המדה למוכר.** דבמדה שאינה של שניהם יש חילוק בין נתמלאת המדה ללא נתמלאת וטעמא כדפרישית התם [בעל פה.] משנתמלאת המדה הוקרו ללוקח דהשתא הוי"ל כליו וקני בסימטא [ב] ומאלר שהיא של שניהם: **היה סרסור ביניהם.** והמדה שלו אינו היא כדאמרינן בגמרא. ולכך הסרסור לקנות מבעה"ב ומוכר לאחרים ומרויח וקני ליה כליו של סרסור האולא ועלעמו מודד ואח"כ מוכר ללוקח והלכך נשברה החבית נשברה לסרסור כדתניא בגמ' [שם] אבל אם היתה מדה של אחד מהם ראשון ראשון קנה ה"ג ובמדה שלו אינו אלא שלוחו של מוכר ולא מהני לאחר שעירה ממנה את היין אלא דמתיא [ג] ומלאי מי קני האי במשיכה דהאיך: **דא"נ.** מוכר ללוקח: **לך ויפה לך קרקע כל שהוא** כך כתוב בספרים ישנים. כלומר לך והחזק בקרקע לקנות פשתן המחובר בה דקרקע נקנה בחזקה [קדושין כו.] וכל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע. ואמא מתני' לאשמועינן דחזקת קרקע מהני לפשתן ואע"ג דלא זבין ליה ארעא ואשמועינן נמי חזקה קלה דבלקיעת הפשתן מקלמו יכול לקנות השתא המחובר וכגון דא"ל המוכר לקט מן הפשתן עלמו קלת ותייפה הקרקע ויהיה נקי לחרישה כדאמרינן בחזקת הבתים (בעל דף נד.) הלי מאן דזכי וזכיא לדעתא דארעא קני וה"נ אם לקט מן הפשתן קלת ותכוין [ג] לקנות הקרקע קני לה לקנות כל מה שעליה. כן נראה בעיני: **מתני' המוכר יין ושמן.** וה"ה לפירות אלא אגב דבעי לאחויי בסיפא חייב להטיף שלש טיפין נקט יין ושמן: **והוקרו או שהוזלו.** לאחר פיסוק דמיס: **עד שלא נתמלאת המדה.** ובמדה שאינה של שניהם מוקי לה בגמ' ותניא מה דתניא לעיל בברייתא [פה.] וטעם [ד] כדהתם כל זמן שלא נתמלאת הוי כליו של מוכר ומשנתמלאת הוי כליו של לוקח ומיירי בסימטא ובמחוזא מי חזקה קלה דבלקיעת הפשתן מקלמו יכול לקנות הקרקע ויהיה נקי לחרישה כדאמרינן בחזקת הבתים (בעל דף נד.) הלי מאן דזכי וזכיא לדעתא דארעא